

Nataša Matulić, Zagreb (Hrvatska)

Boje agruma

Promatram je kako dolazi prema groblju. Prolazi uz more. Lijevom rukom dodiruje žuti cvijet samoniklog koromača netom prije ulaza. U desnoj joj je ruci opet dvolitarska boca piva. Stavlja znak križa i otvara crna željezna vrata. Vidim je već drugi put u posljednjih nekoliko dana. Kosa joj je neuredna, stisnuta u polurep. Razbacani pramenovi joj sežu do ramena, na kojima su tragovi boje mahagonija. Ostatak je prošaran sijedim vlasima. Odjevena je u trošnu haljinu, sitnih plavih cvjetova, bez rukava s gumbima po sredini. Koža joj je tamna od sunca. Zastajkujući obilazi spomenike. Nakon nekog vremena približava se, hodajući po rubovima naguranih grobova. Susret nam je neizbježan.

Izgovaram: Dobar dan. – iako je sunce iza njezinih leđa na zalasku i započinje sa skrivanjem iza obližnjih otoka. Nebo je u bojama pulpe od agruma.

Odzdravlja. Okrećem se prema grobnici, no ona nastavlja:

- Vidila san te već prije. Tu sam već neko vrime. Kome si došla?

Pokazujem rukom sliku na spomeniku ispred sebe.

- Da, šteta. Bija je mlad.

Duboko udahne i nakon nekoliko trenutaka nastavlja:

- I moj Toni je bija mlad. Premlad. Tu su ga našli kako pluta.

Okreće se prema moru i pokazuje rukom prema mjestu unutar uvale. Nebo iznad njezine glave dobilo je nijanse slatke i gorke naranče.

- Bilo je lito, ka' i sad. Sedmi misec. Večer prije smo kasno došli. Dok smo se raspakirali, bila je već noć. Vanka je bila bura, a u našu uvalu posebno udara. Reka mi je da ide plivati. Ne znam šta mu je došlo. Rekla san mu da ima cilo lito za kupanje i da ide spavati. Reka mi je: „Mamo, ali oni me zovu.“ Rekla san mu da ga niko ne zove i da ide leći. Mislila sam da me poslušaj jer je pošao u svoju sobu. Ujutro mi je došao čovik na vrata i pita me jesu li ono moje dite izvukli iz mora. Rekla san da nisu, da se moj Toni još ni diga, eno ga još spi u sobi. Kad san otvorila vrata, nije ga bilo. Prozor je bija otvoren.

Isprepliće prste s crnim polumjesecima ispod noktiju. Tek ponekad se oglasi pokoji cvrčak. Zvuk njihove započete, pa prekinute pjesme dolazi s različitih strana. Beton je topao.

- Znaš, nisan ga pripoznala. To nije bilo moje dite. Nevjerojatno je šta more učini tilu. Jedino po čemu je to moga biti on su naranđaste kupače. Dobija je svoj lik tek nakon tri dana.

Briše suzu koja ostavlja trag po prašini na licu. Voda prati urezano korito. Udiše na usta. Primjećujem da joj nedostaju prednji zubi.

- I tako mi je svaki dan već pet godina. Isplačem se i obavljam poslove koje moram obavljati. Zamišljam ga kako bi izgleda danas. Pogotovo kad dođe sedmi misec. Tad mu je i rođendan. Bija je visok, lip. Ne što je moj, ali bija je stvarno lip. 'Nako crn. Srčan. Kad bi vidija da se netko tuče, pošla bi obraniti onoga slabijega. Ne bi uopće razmišlja hoće li nastradati. Samo da pomogne. Kad je bija mali, nije volija ići u vrtić. Plaka bi i dera bi se, čula bi ga cila ulica. A znaš šta mi je reka kad je pošla u gimnaziju? Da mu je u vrtiću bilo najlipše. To su ti ta hipersenzibilna dica. Ništa nije uzalud. S godinama san dobila neke odgovore. Sresti ćemo se moj Toni i ja opet. To tako mora biti i nema druge opcije. Svi smo mi ovdje gosti, a domaćin je samo jedan. Puno nas je i tribamo mu pomoći u gostoprimstvu, tako da se svi dobro osjećaju. Moj Toni se očito nije dobro osjeća. Ali sada znam da je naša mir. Matere znaju te stvari.

Cvrčci su zanijemili. Njihovu isprekidanu pjesmu zamijenio je zvuk povjetarca koji pomiče trake s grobnih aranžmana, pa stvara zvuk sličan treperenju krila pčela.

- Dođi na kavu nekad. Ja ti živim tamo preko puta, uz more.

Pokazuje opet rukom u istom smjeru gdje je pronađeno tijelo.

- Kuvam dobru kavu. Hvala što si me saslušala. Ljudi misle da san luda. Ositin to. Olupina san. Čudno im je što nisan u crnini. Ali reći ću ti nešta: meni je svaka boja boja tuge. Ne nosim samo jednu boju od toga dana. Samo naranđastu ne mogu. Ali reći ću ti nešta: tuga samo minja karoseriju. Šta god stavila na sebe, uvik ću se isto osjećati. Ajde, bog. Bilo mi je lipo s tobom popričati.

Odlazim. Osvrćem se i vidim je kako napokon otvara dvolitarsku bocu piva. Drži je dugo prislonjenu, kao oblog na otečeno mjesto. Sunce je potpuno zaspalo iza otoka boje petroleja.

Hodam istim putem kojim je ona došla. Ljubičasti cvjetovi divljeg luka prepuni sitnih zvjezdastih cvjetova nišu se na povjetarcu uz obalu.

Nakon nekoliko tjedana susrećem je pred trgovinom. Odjevena je u onu istu haljinu. Gura bicikl. Usporeno hoda, vuče noge. Džonovi na natikačama su istrošeni. Iz vrećice koja visi s volana, viri dvolitarska boca piva. Ističe se ogrebotina na podlaktici.

Dječaci skaču u more s mola. Gleda prema njima. Jedan od njih u narančastim kupaćima, crne kose stoji na stupiću za privezivanje brodova. Zastaje kao ukopana. Odguruje bicikl, koji pada, skupa s privezanim vrećicom. Zvuk struganja natikača o beton postaje sve glasniji. Grli dječaka i viče: Nemoj u more, ledeno je! Ne smiš tako vruć u more! Iz daljine dolazi majka djeteta i polako odvaja njezin grčeviti stisak. Ljudi ispred lokalne trgovine gledaju prema njoj. Sažalijevaju je. Polako se udaljuje, podiže bicikl. Briše lice izgrebanom podlakticom. Pozdravljam je. Ima začuđen izraz lica s poluosmijehom. Ne prepoznaje me.

- Poznata si mi, ali ne mogu se siliti. Pričale smo na plaži, je li tako?

Tako nekako. – odgovaram.

Prima me za podlakticu i govori tiho:

- Triba bolje paziti dicu. Postoje znakovi, ali ljudi ih ne žele viditi, sve dok se nešta ne dogodi. Narančasta i modra ne idu skupa. Toplo s toplim, ledeno s ledenim. Ako igdi postoji nesklad, onda je to u kontrastima.

Zvuk zvona najavljuje podne. Stavlja znak križa na sebe. Odlazi, odgurujući bicikl, kao teška željezna vrata.